

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради
Друхівського ліцею
06.06.2023 року, протокол №15

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Друхівського ліцею
_____ Ярослав ОЛЕКСИН
«___»_____ 2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Друхівського ліцею

Березнівської міської ради

Рівненського району Рівненської області

для базової загальної середньої школи

на 2023-2024 навчальний рік

5-6 класи

Структура освітньої програми

1. Вступна частина	3
2. Загальний обсяг навчального навантаження	4
3. Навчальний план	5
4. Перелік модельних програм	6
5. Опис форм організації освітнього процесу	9
6. Оцінювання навчальних досягнень учнів	10
<i>Додаток 1. Орієнтовний перелік інструментів формування оцінювання ...</i>	<i>13</i>
<i>Додаток 2. Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти .....</i>	<i>18</i>
7. Структура 2023-2024 навчального року	21

1. Вступна частина

Освітня програма Друхівського ліцею Березнівської міської ради з навчанням українською мовою – для 5-6 класів розроблена на виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988) та Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

В освітній програмі враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладу освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Освітня програма розроблена для реалізації мети повної загальної середньої освіти, а також належної організації освітнього процесу.

Освітня програма розроблена для адаптаційного циклу базової середньої освіти на основі Типової освітньої програми для 5-6 класів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та його розподіл між освітніми галузями ;
- загальний обсяг навчального навантаження;
- навчальний план закладу освіти;
- перелік навчальних модельних програм
- опис форм організації освітнього процесу;
- оцінювання навчальних досягнень учнів.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

2. Загальний обсяг навчального навантаження

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів класу складає 3360 годин/навчальний рік, що відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному у Державному стандарті базової середньої освіти та Типовій освітній програмі для 5-9 класів.

Загальний обсяг навчального навантаження розподілено між освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами і для кожної галузі встановлено в межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

**3. Навчальний план
для 5-6 класів
Друхівського ліцею Березнівської міської ради
з навчанням українською мовою**

Освітні галузі	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин		
		5	6	Разом
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	8
	Українська література	2	2	4
	Зарубіжна література	1,5	1,5	3
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5	7
	Друга іноземна мова (німецька)	2	2	4
Математична	Математика	5	5	10
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	4
	Географія	-	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	2
	Етика	0,5	0,5	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	-	1
	Історія України. Всесвітня історія	-	2	2
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	3
Технологічна	Технології	2	2	4
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2	4
Фізична культура	Фізична культура	3	3	6
Разом (без фізичної культури)		28	31	59
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		0	0	0
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	59
Всього (+ фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		31	34	65

4. Перелік модельних навчальних програм

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством. Модельні навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти.

Враховуючи особливості та потреби учнів закладу в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення закладу освіти, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин, педагогічний колектив навчального закладу буде використовувати в освітньому процесі такі модельні програми:

Перелік модельних навчальних програм для учнів 5-6 класів Друхівського ліцею Березнівської міської ради

Освітня галузь	Модельна навчальна програма		
	Назва програми	Автор (и)	
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна література)	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна література)	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна література)	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Туриця В., Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795

Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т.М.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Мерзляк А. Г., Номіровський Д. А., Пихтар М. П., Рубльов Б. В., Семенов В. В., Якір М. С.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Природнича	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В. В., Піскарьова І. О., Щупак І. Я.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	авт. Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795

Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Туташинський В. І.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Інформатична	Модельна навчальна програма. «Інформатика. 5-6 клас» для закладів загальної середньої освіти	авт. Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А., Шакотько В. В.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	авт. Кондратова Л. Г.	Наказ МОН від 12.07.2021 року № 795
Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	авт. Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші)	Наказ МОН від 10.08.2021 року № 898

5. Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Безпечне освітнє середовище забезпечує:

- наявність безпечних умов навчання та праці;
- комфортну міжособистісну взаємодію, сприяючи емоційному благополуччю учнів, педагогів та батьків;
- відсутність будь-яких проявів насильства та наявність достатніх ресурсів для їх запобігання;
- дотримання прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) 5-6 класи будуть ділитися на групи під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів.

6. Оцінювання навчальних досягнень учнів

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізнити **поточне формувальне оцінювання** (оцінювання для навчання) та **підсумкове оцінювання** (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюється з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюється з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі такого алгоритму діяльності вчителя:

- формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання;
- інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року;
- надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним;
- створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
- корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб.

У формуальному оцінюванні, зокрема для самооцінювання та взаємооцінювання зручно використовувати інструменти з орієнтованого переліку, наведеного в Додатку (1).

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану.

Семестрове оцінювання здійснюється з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня.

Річне оцінювання здійснюється на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок I та II семестрів. Для визначення річної оцінки потрібно врахувати динаміку особистих досягнень учня протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п.3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів, які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі не вдалося підвищити результат, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не робиться. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюється шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п 9-10 Порядку переведення учнів закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі, його батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні, зокрема для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання можна застосовувати Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти (Додаток 2). У даній Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями: початковий, середній, достатній, високий.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, до у першому семестрі 5-го класу підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання учнів буде здійснюватись за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжуватись вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі). У II семестрі заклад освіти буде здійснювати оцінювання за 12 – бальною шкалою. При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі при виставленні річної оцінки заклад буде орієнтуватись на оцінку за II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику.

Якщо рівень результатів навчання учня/учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня/учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

**Орієнтовний перелік
інструментів формувального оцінювання**

№	Назва	Опис інструмента
1	Аналіз портфоліо	Перевірка рівня навчальних досягнень за допомогою портфоліо учня. Портфоліо – це підібрані учнем роботи із зазначенням дати, призначення яких – розповісти історію учнівських досягнень або поступу. Портфоліо зазвичай містить особисті роздуми учня з поясненнями, чому обрано ту чи ту роботу і як саме вона показує досягнення цілей навчання.
2	Відповідь хором	Учні одночасно усно реагують на певну репліку. Це може бути відповідь на запитання, висловлення згоди чи незгоди із запропонованим твердженням, повторення сказаного вчителем тощо.
3	Візьми і передай	Спільна групова робота, яку використовують, щоб поділитися думками або зібрати інформацію від кожного учасника групи; учні записують відповіді, потім передають вправо, додають власну відповідь на іншому аркуші і продовжують, доки їхній папірець обійде всю групу і знову повернеться до них. Потім обговорюють результати в групі.
4	Внутрішнє / зовнішнє коло	Учні стають у два кола, внутрішнє та зовнішнє, обличчям одне до одного. Учні, що стоять навпроти, ставлять одне одному запитання по темі, які вони попередньо написали. Зовнішнє коло рухається і утворюються нові пари. Потім процедура повторюється.
5	Газетний заголовок	Вигадайте газетний заголовок, який може бути написаний до теми, яку ми вивчаємо. Передайте основну ідею події.
6	Гра в кубик	Покажіть 6 запитань до уроку. Об'єднайте учнів у групи по 4. У кожній групі є один кубик. Кожен кидає кубик та відповідає на запитання з відповідним номером. Якщо номер випав більш ніж один раз, учень може доповнити попередню відповідь або кинути кубик ще раз. Відповіді можна записувати.
7	Доповни думку	Письмова перевірка розуміння стратегії, коли учні заповнюють пропуски у пропонованому твердженні.
8	Есе «хвилинка»	Питання для есе на одну хвилину – це конкретне питання з орієнтацією на очікуваний(і) результат(и) навчання, на яке можна відповісти за одну-дві хвилини.
9	Запис у журнал	Учні записують у свій журнал або зошит розуміння предмету, поняття або те, що вони вивчили на уроці. Вчитель переглядає записи, щоб дізнатися чи зрозумів учень певну тему, урок, поняття або вивчене.
10	Записні книжки учнів	Інструмент для учнів для відстежування навчального поступу: куди я рухаюся? де я зараз? як туди дістатися?
11	Збір ідей	Учитель ставить запитання або дає завдання. Учні самостійно відповідають на аркуші паперу, зазначаючи не менше трьох думок / відповідей / тверджень. Учні, що завершили, встають. Вчитель звертається до певного учня і просить його поділитися записаними ідеями. Учні викреслюють пункти, попередньо озвучені однокласниками і сідають, коли в них на аркушах закінчилися всі записані ідеї, незалежно від того, чи вони були озвучені саме ними. Вчитель продовжує опитувати учнів, доки сядуть усі.

12	З-Х-В та ЗХВ+	Учні відповідають групами, в парах або індивідуально на запитання «Що ми вже знаємо?» (З), «Що ми хотіли б дізнатися?» (Х) та «Що вже вивчили за темою?» (В). Плюс (+) просить учнів класифікувати отримані знання за допомогою концептуальної карти або наочної схеми, яка відображає ключову інформацію. Потім кожен учень записує короткий підсумок (на один абзац) про вивчене.
13	Картка на вихід	Це письмові відповіді учнів на запитання на картках, які учням роздають наприкінці уроку, після завершення певного виду роботи, теми тощо.
14	Концептуальна карта	Будь-яка можлива форма схематичної наочності, яка допомагає учням побачити взаємозв'язки між поняттями за допомогою побудованих схем ключових слів, що позначають такі поняття.
15	Лідер за номером	Учні об'єднуються в групи по чотири і кожному члену групи присвоюється номер. Учитель ставить питання / проблему і всі чотири учні її обговорюють. Вчитель називає номер і відповідний учень у кожній групі відповідає.
16	Найзаплутаніший (або найясніший) момент	Це варіант одноквилинки. Можна дати учням трохи більше часу для відповіді на запитання. Запитайте (в кінці уроку або під час паузи, яка утворилася після пояснення теми): «Який найбільш заплутаний момент сьогоднішнього заняття?» або «Що вам здалося незрозумілим у понятті «_____»?»
17	Перевірка неправильного розуміння	Учитель надає учням поширені або передбачувані помилкові твердження з певної теми, щодо певного принципу або процесу і запитує, чи згодні вони з цим чи ні та чому. Учні мають дати аргументовані відповіді. Перевірка неправильного розуміння може також застосовуватися у формі тесту з декількома варіантами відповіді або гри «правильно-неправильно».
18	Перефразування	Учні мають висловити власними словами основну ідею уроку чи щойно поясненої теми.
19	Підбиття підсумків	Форма роздумів одразу після певного виду роботи.
20	Підказка за аналогією	Учні мають сформулювати думку на основі підказки-аналогії: (певне поняття, принцип або процес) _____ виглядає як _____ тому що _____
21	Підсумок А-Б-В	Кожному учневі в класі присвоюється окрема літера алфавіту, а він обирає слово, яке починається на цю літеру та пов'язане з вивченою темою.
22	Підсумок або питання на картках	Учитель час від часу роздає картки й просить учнів писати з обох сторін за такими правилами: (Один бік) на підставі вивченого (теми, розділу), опишіть основну велику ідею, яку ви зрозуміли, у формі короткого висновку. (Другий бік) запишіть те, що ви ще не повністю зрозуміли у вигляді твердження або запитання.
23	Підсумок одним реченням	Учні просять написати підсумкове речення, яке відповідає на запитання «хто», «що», «де», «коли», «чому», «як» щодо певної теми.
24	Підсумок одним словом	Учні мають обрати з-поміж наведених варіантів (або запропонувати самостійно) слово, яке найкраще підсумовує тему.
25	Подумай – запиши – обговори в парі	Учні обдумують відповідь самостійно, записують її, об'єднуються в пари та обговорюють відповідь із партнерами, а потім озвучують

	– поділися	її всьому класу.
26	Подумай – розкажи в парі	Вчитель ставить учням запитання. Учні самостійно формулюють відповіді протягом визначеного часу, потім повертаються кожен до свого партнера та надають йому відповідь. Вчитель викликає декілька пар на вибір, які озвучують свої відповіді у класі.
27	Пригадай – підсумуй – запитай – пов’язи за 2 хвилини (ППЗП2)	За дві хвилини учні повинні <i>пригадати</i> та назвати у правильному порядку найважливіші ідеї, отримані на попередньому занятті; за дві хвилини <i>підсумувати</i> ці пункти одним реченням, записати одне основне <i>запитання</i> , на яке вони хочуть отримати відповідь та знайти одну <i>прив’язку</i> цього матеріалу до основної теми предмету чи курсу.
28	Рішення-рішення	Учитель висловлює певну думку, потім просить учнів зайняти сторону, що відповідає їхній думці з цієї теми і поділитися аргументацією. Учні можуть змінювати сторону після обговорення.
29	Самооцінювання	Процес, під час якого учні збирають дані про власне навчання, аналізують що саме відображує їхні успіхи в досягненні навчальних цілей та планують наступні кроки.
30	Семінар за Сократом	Учні ставлять питання одне одному з певного важливого питання або теми. Питання ініціюють розмову, яка триває як серія відповідей та додаткових запитань.
31	Сигнали руками	Учні на прохання вчителя показують визначені сигнали рукою, щоб повідомити про рівень розуміння певного поняття, принципу або процесу: «Розумію _____ і можу пояснити» (наприклад, великий палець вгору). «Ще не зовсім розумію _____» (наприклад, великий палець вниз). «Не впевнений щодо _____» (наприклад, помахати рукою).
32	Скажи щось	Учні по черзі обговорюють у групі певний прочитаний розділ або переглянуте відео.
33	Сортування слів	Учням дають набір словникових термінів, які вони сортують за заданими або створеними ними категоріями.
34	Спінер ідей	Учитель створює спінер, розділений на 4 сектори з написами «Спрогнозуй», «Поясни», «Підсумуй», «Оціни». Після пояснення нового матеріалу вчитель крутить спінер та просить учнів відповісти на запитання залежно від місця зупинки спінера. Наприклад, спінер зупиняється на секторі «Підсумуй», тоді вчитель може сказати: «Назви ключові поняття, про які щойно йшлося».
35	Спостереження	Учитель готує протокол спостереження із переліком учнів у класі, де буде зазначено, за якими саме очікуваними результатами він буде спостерігати. Рухаючись класом, він спостерігає за учнями, коли вони працюють, і робить необхідні записи та позначки в протоколі спостереження.
36	Тестування	За допомогою тестування вчитель перевіряє опанування учнями фактичної інформації, понять. Орієнтовні типи тестових завдань: Декілька правильних варіантів Правильно/Неправильно Коротка відповідь Знайди відповідність Розширена відповідь

37	Трикутна призма (червоний, жовтий, зелений)	Учні дають вчителю зворотний зв'язок, показуючи колір, що відповідає рівню розуміння.
38	Усне опитування	Учитель пропонує учням відповісти на запитання, наведені нижче: Чим це _____ схоже на/ відрізняється від _____? Які характерні риси/ елементи _____? Як ще можна показати/ проілюструвати _____? У чому полягає головна ідея, ключова концепція, мораль _____? Як _____ стосується _____? Які ідеї / деталі можна додати до _____? Наведіть приклад _____? Що не так з _____? Який висновок ви могли б зробити з _____? Які висновки можна зробити з _____? На яке питання ми намагаємося відповісти? Яку проблему ми намагаємося вирішити? Що ви можете сказати про _____? Що може статися, якщо _____? Які критерії можна взяти для оцінки _____? Які докази підтверджують _____? Як ми можемо довести / підтвердити _____? Як це можна розглядати з точки зору _____? Які альтернативи _____ слід розглянути? Який підхід/ стратегію ви могли б використати для _____?
39	Учнівська конференція	Бесіда з кожним учнем особисто для перевірки рівня розуміння.
40	Хрестики-нулики	Набір видів роботи, з яких учні самостійно можуть обирати ті, що можуть продемонструвати їхнє розуміння теми. Набір представлений у вигляді сітки з дев'яти квадратів, схожої на дошку для гри в хрестики-нулики, можна попросити учнів обирати так, щоб зрештою закреслити «три підряд». Завдання можуть відрізнятися за змістом, процесом та результатом і можуть бути адаптовані залежно від глибини знань.
41	Хто швидше?	Робота в парі – слухач і ведучий. Обидва знають категорію (тему), однак ведучий стоїть спиною до дошки / екрану. З'являються слова на задану тему, слухач дає підказки, а ведучий намагається вгадати слово. Пара, яка завершила першою, встає.
42	Швидкий запис	Попросіть учнів відповісти за 2-10 хвилин на відкриті запитання або твердження.
43	Шкала Лайкерта	Учитель наводить 3-5 тверджень, які явно не є істинними або помилковими, але дещо спірними. Мета полягає в тому, щоб допомогти учням подумати над текстом, а потім обговорити його з однокласниками. Наприклад, «Герой (ім'я) не повинен був робити (що саме).» повністю погоджуюся не погоджуюся погоджуюся повністю погоджуюся
44	3-2-1	Учні виконують такі варіанти завдань, визначаючи за прочитаним текстом: три речі, які ви дізналися, два цікаві факти, одне питання, що

		залишилося; три ключові слова, дві відмінності між _, один вплив на _; три важливі факти, дві цікаві ідеї, одне уявлення про себе як учня; три нові терміни, дві нові ідеї, одна річ, яку потрібно обдумати; три питання до тексту (незнайомі слова або незрозумілі ідеї), два прогнози за текстом (що станеться далі, враховуючи вже прочитане), знайдіть один зв'язок у тексті (з тим, що ви вже знали або випробували)
45	Трихвилинна пауза	Трихвилинна пауза дає змогу учням зупинитися, обміркувати певні представлені явища та ідеї, прив'язати їх до вже наявних знань або досвіду та попросити роз'яснень. Я змінив (ла) ставлення до.... Я більше дізнався (лася) про... Мене здивувало... Я почувався (лася)...
46	Є питання, в кого є відповідь?	Учитель робить два набори карток. Перший набір має запитання за певним розділом навчання. У другому наборі містяться відповіді. Учитель роздає картки з відповідями учням, а потім він або учень зачитує класу питання на картці. Всі учні перевіряють свої картки з відповідями, щоб знайти правильну.

**Орієнтовна рамка
оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти**

Рівні Категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
<i>Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: планує й здійснює навчальний пошук; ставить запитання до змісту навчального матеріалу; опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить уточнювальні запитання; використовує інформацію з кількох джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; порівнює інформацію з кількох джерел	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; використовує інформацію з різних джерел; опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; критично оцінює надійність джерела й достовірність інформації
<i>Комунікація, зокрема з</i>	Учень/учениця створює короткі	Учень/учениця створює короткі	Учень/учениця створює	Учень/учениця створює

<i>використанням інформаційно-комунікаційних технологій</i>	усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності	деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
<i>Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом</i>	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до

			/ розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
<i>Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності</i>	Учень/учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень/учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах навчальної діяльності	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб : успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної навчальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	Учень/учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання

7. Структура 2023-2024 навчального року

Початок навчального року **01.09.2023**

Тривалість навчального року 175 навчальних днів

I семестр **01.09.2023** по **28.12.2023**

II семестр **15.01.2024** по **31.05.2024**

Канікули

осінні **30.10.2023** – **05.11.2023** (7 днів)

весняні **25.03.2024** – **31.03.2024** (7 днів)

Державна підсумкова атестація у 4-му, 9-му, 11-му класах проводиться в строки, визначені Міністерством освіти і науки України